

#### 4.1 Milli Gelir

2011 yılında GSYİH’de %4,5 oranında artış hedeflenirken alt sektörler itibariyle tarım sektöründe %1,2; sanayi sektöründe %4,5; hizmet sektöründe %4,9 oranlarında büyüme hedeflenmiştir. Ancak, yıl sonunda GSYİH’de beklentilerin üzerinde %8,5 oranında büyüme gerçekleşmiştir. Tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinin büyüme hızı, hedeflenen düzeyin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir. Tarım sektörü %5,3 oranında, sanayi sektörü %9,6 oranında, hizmet sektörü de %8,4 oranında büyümüştür. GSYİH değerleri hedeflenen değerin üzerinde 1.294.893 milyon ₺ (772 milyar \$) seviyesinde gerçekleşmiştir (Bkz, Tablo 201).

**Tablo 201. Gayri Safi Yurt İçi Hasıla ve Sektörel Büyüme**

| Gösterge                                    | 2011           |             | 2012           |
|---------------------------------------------|----------------|-------------|----------------|
|                                             | Program Hedefi | Gerçekleşme | Program Hedefi |
| Tarım                                       | 1,2            | 5,3         | 3,0            |
| Sanayi                                      | 4,5            | 9,6         | 3,5            |
| Hizmet <sup>(1)</sup>                       | 4,9            | 8,4         | 4,3            |
| GSYİH                                       | 4,5            | 8,5         | 4,0            |
| GSYİH (Cari fiyatlarla, 10 <sup>9</sup> ₺)  | 1.215          | 1.295       | 1.426          |
| GSYİH (Cari fiyatlarla, 10 <sup>9</sup> \$) | 781            | 772         | 822            |

**Kaynak: KB, TÜİK.**

(1): Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri ve vergi-sübvansiyonlar hizmete dahil edilmiştir.

Not: Sektörlerin büyüme hızları sabit fiyata göre değişim oranıdır.

2012 yılında tarım sektöründe %30, oranında, sanayi sektöründe %3,5 ve hizmet sektöründe %4,3 oranında büyüme ve GSYİH’de %4,0 oranında bir büyüme hedeflenmiştir. GSYİH’nin 2012 yılında cari fiyatlarla 1.426 milyar ₺ (822 milyar \$) olması öngörülmüştür.

GSYİH içinde 2011 yılında tarım sektörünün %7,5’lik paya, sanayi sektörünün %19,6’lık paya ve hizmet sektörünün de %72,9’luk bir paya sahip olması öngörülmüştür. Yıl sonunda gerçekleşen rakamlara göre GSYİH içinde tarım ve sanayi sektörünün payları öngörülenin üzerinde gerçekleşirken, hizmet sektörünün payı ise hedeflenen değerin altında kalmıştır. GSYİH’nin %8,1’i tarım sektörü, %20,1’i sanayi sektörü, %71,8’i hizmet sektörüne aittir (Bkz, Tablo 202).

**Tablo 202. Sektörlerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla İçindeki Payları**

| Sektörler             | 2011           |             | 2012           |
|-----------------------|----------------|-------------|----------------|
|                       | Program Hedefi | Gerçekleşme | Program Hedefi |
| Tarım                 | 7,5            | 8,1         | 8,2            |
| Sanayi                | 19,6           | 20,1        | 19,1           |
| Hizmet <sup>(1)</sup> | 72,9           | 71,8        | 72,7           |
| GSYİH                 | 100,0          | 100,0       | 100,0          |

**Kaynak: KB, TÜİK.**

(1): Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri ve vergi-sübvansiyonlar hizmetlere dahil edilmiştir.

Not: Sektörlerin, cari fiyatlarla Gayri Safi Yurt İçi Hasıla içindeki paylarıdır.

2012 yılında, GSYİH içinde tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinin payı sırasıyla; %8,2; %19,1; %72,7 olması öngörülmüştür.

## 4.2 Enflasyon

TÜFE yıllık artışı 2010 yılı sonunda hedeflenen %6,5 oranının 0,1 puan altında kalarak %6,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2011 yılında makro finansal riskleri azaltmak amacıyla uygulanan politikalar sonucunda, ekonomide dengelenme süreci başlamıştır. Ancak, 2011 yılı için hedeflenen TÜFE rakamı %5,5 iken, 2011 yılında gerçekleşen TÜFE rakamı hedefin 5 puan üstüne çıkarak, %10,5 olmuştur. Enflasyonun hedeften sapmasında, küresel risk iştahının zayıflaması sonucu Türk Lirası'nda gözlenen aşırı değer kaybı ve yılın son döneminde yönetilen/yönlendirilen fiyatlardaki ayarlamalar etkili olmuştur. 2012 yılında enflasyon hedefi ise %5,0 olarak belirlenmiştir.

2011 yılında, temel enflasyon göstergelerinden H çekirdek fiyat göstergesi (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri ve altın hariç) ve I fiyat göstergesi (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç) temel mal fiyatlarındaki gelişmelerin etkisiyle yükselmiştir. 2011 yılı Aralık ayı özel kapsamlı TÜFE içinde yer alan H çekirdek fiyat göstergesinde bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,54; I fiyat göstergesinde %8,12 oranında artış olmuştur.

ÜFE ise bir önceki yıla göre 2010 yılında 3 puan azalarak %5,9'dan %8,9'a gerilemiştir. 2011 yılında ise ÜFE'nin yıllık artış oranı %13,3 değeri ile bir önceki yıla göre 4,4 puanlık bir artış göstermiştir. 2011 yılı, üretici fiyatları üzerinde yoğun maliyet baskılarının etkili olduğu bir yıl olmuştur. 2011 yılında tarım sektörü ÜFE rakamı %10,5, sanayi sektörü ÜFE rakamı da %13,9'dur.

## 4.3 Merkezi Yönetim Bütçesi

2008 yılı sonunda yaşanan küresel krizin etkilerinin 2009 yılına yansmasıyla daralan ekonomimiz 2010 yılında toparlanmaya başlamış, 2011 yılında ekonomideki hızlı büyüme ile merkezi yönetim bütçemiz beklentilerin üzerinde olumlu bir performans sergilemiştir. Bu olumlu performansta; ithalat üzerinden alınan vergiler başta olmak üzere, dolaylı vergilerde gözlenen artışlar ile bazı kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin düzenleme ile elde edilen ilave vergi gelirleri, harcamaların sınırlı düzeyde tutulması, faiz giderlerindeki düşüş etkili olmuştur.

2011 yılında, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 279.026 milyon ₺, harcamalarının da